ԹԷՐԱԷՄԱՆԸ ԷՖԷՐԵՐԸ

ԱՊՈՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

ՍԹԱՄՊՈԼ ԻԶԻՒՆ

Պիր սէնէլիք . . . . . 250 ղրուշ
Ալթը այլըգ . . . . . 135 »
Իւչ այլըգ . . . . . 70 »
Գայիմէ 100 ղուրուշ հիսապիյլէ։

ՎԻԼԱՅԱԹ ԻԶԻՒՆ

Պիր սէնէլիք . . . . . 350 ղրուշ
Ալթը այլըգ . . . . . 170 »
Իւչ այլըգ . . . . . 90 »
Գայիմէ 100 ղուրուշ հիսապիյլէ։
Բօսթա իւճրէթի տախիլ տիր։

Մէմալիքի էճնէպիյէտէ վէ գայիմէ թէտավիւլ իթմէյէն վիլայաթտա, ապօնէ պէտէլի վէ եախօտ բօսթա իւճրէթի, սիքքէյի խալիսէ օլարագ ախզ օլունաճագ տրը։

1 ղրուշլուգ գայմէ

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթրը իչիւն

1 ինճի վէ 2 ինճի սահիֆէլէրէ 10 ղր։
3 ինճիւ սահիֆէյէ . . . . 6 »
4 ինճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Գայիմէ 100 ղրուշ հիսապիյլէ։

Խոթար. պանգա, Շիրքէթ վէ ումումի նարրաֆիյէյէ այիտ օլան փալանաքն պէհէր սաթրը իչիւն,

2 ինճի վէ 3 ինճի սահիֆէլէրէ 6 ղր։
4 ինճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Լիրա 100 ղրուշ հիսապիյլէ։

Մէվատտը նաֆիայա տայիր մուպահասան մէճճանէն գապուլ օլունուպ, պիլ իֆթիխար տէրճ իտիլէճէք տիր։

1 ղրուշլուգ գայմէ

ՄԻՎԱՏՏԸ ԲՕԼԻԹԻՔԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԷ ՎԷ ՍԱԻՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ԵԷՎՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

Իտարէխանէսի Սթամպօլտա ֆիւրքճի խանընտա նումէրօ 7 տէ վէ Մաթպասը էիւնէ մէզքիւր խանտա նումէրօ 26 տա տըր։ — Ղազէթամըզա այիտ բէաֆֆէյի մէվատ նագգընտա, տօղրուտան տօղրույա իտարէխանէմիզտէ Տիգրան աղա ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունմասը լազըմ կէլէճէկի կիպի, բէաֆֆէյի մեքեաթիպին տախի անընն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգրիզա իտէր։

ԱՍԻԱՆԷ 28 ՔԵԱՆՈՒՆԻ ԷՎԵԼԻ

ՄԻԹԱՐԷԲԷ

Հէր իմարէ կէօսթէրիյօր քի, շու արալըգ կէրէք վիւքէլայը սալթանաթը սէնիյէ վէ կէրէք մէպուսան հիյէթի Ռուսիա իլէ տէվլէթի Ալիյէ պէյնինտէ ըէսմի սուրէթտէ պիր միւթարէքէ գարարլաշաբբըմասը չարէսինի տիւշունմէքլէ իշթիղալ իտիյօր։ Ֆէլ վագը պու խուսուս թէգարրուր իտեր իսէ, իլերիտէ ագտը արզու օլունան միւսալէհէյ պիր մուգատտիմ տէմէք օլաճաղը աշիքեար տըր։ Պէօյլէ պիր միւթարէքէնին թէգարրուրու իսէ, տուէլի էճնէպիյէնին վէսաթէթլերինին, Ռուսիա տէվլէթի նէզտինտէ նէ վէճհ իլէ թէլագգը օլունմուշու խաթըրա կէթիրիլէճէք օլուրսա, էվվէթ պէօյլէ պիր միւթարէքէնին թէգարրուրու իսէ մահզա իքի տէվլէթ պէյնինտէ տօղրուան տօղրույա իճրայը միւզաքէրէ օլունմասընա մէնաթ վէ մինթէվագբի բար։ Պունուն սուրէթի իճրասը իսէ կէրէք սալը կէճէքի ագտ օլունան մէճլիսի խասը վիւքէլատա վէ կէրէք տիւն վիւքէլա տախի հաղրը պուլունտուղու հալտէ, թէճէմմիւ իտէն մէճլիսի ումումիտէ էսասէն գարարլաշաբբըմասը օլտուղու գավիէն սէօյլէնմէքտէ տիր։

Մաթիմ օլտուղու վէճհ իլզրէ, մուախխարէն պիր միւթարէքէ իչին Ռուսիա տէվլէթինէ պիլ վասրթա միւրաճաաթ օլունտուգտա, պունուն իքի մուհարրիպ տէվլէթ պէյնինտէ գարարլաշաբբըմասը իգթիղա իտէն պիր մատտէ օլտուղու վէ պինայէն ալէյհ օլ պապտէ օրտուկեահտա պուլունան գօսնտալարա միւրաճաաթ իթմէք լազըմ կէլտիյի պիլտիրիլմիշ իսի։ Պու անէ գատար տէօքիլէն գանլարը պունտան պէօյլէ ճէրէեան վէ սէյլանընա պիր նէթիճէ վէրմէք իքի տէվլէթին տէ արզուսու օլտուղու աշիքեար իտիկի ճիհէթլէ, չունուն ֆիիլէն տախի իսպաթը լազըմ կէլմէ քլէ, ղիքր օլունան միւթարէքէ թէքլիֆինին իճրասը զբմընտա, Սէբասքէր բաշա հաղրէթլերինին, պու կիւն Ռումէլիտէ Ռուսիա օրտուկեահընա եա կիթմիշ օլտուղու վէ եախօտ կիտէճէյի գավիէն մէրվի տիր։

Տիկէր թարաֆտան տախի Թօքխանէի ամիրէ միւշիրի տամատ Մահմուտ բաշա հաղրէթլերինին Զաթալճա ճանիպինէ պու կիւն կիթմիշ օլտուղու մէրվի իսէտէ, բաշայը միւշարիլէյհ հաղրէթլերինին տախի Զաթալճայա կիթմէյիպ Ռուսիա օրտուկեահընա կիթմէք մագսատըյլա Տէրսաատէթտէն հարէքէթ իթմիշ օլտուղու խուսուսունա տա իհթիմալ վերիլիյօր։ Շու հալէրէ նաղարէն, իքի թարաֆտան տա պիր միւսալէհէ ագտը զբմընտա էմէլ վէ արզու կէօսթէրիլմէքտէ օլտուղու անլաշըլըբզընտան, արթըգ պունուն թէգարրուրու բէք գօլայ օլաճաղը տէրքեար տըր։

Իչէր պու մէրքէզտէ օլտուղու հալտէ պու կիւնքի սաատէթլու Վարդան պէյ հաղրէթլէրինին իմզասը ալթընտա օլարագ, Սուլհ եա Հարպ սէրնամէլի պէնտի մախսուս հագգընտա տա շու մուսալէհէնին ագտը խուսուսունա սայի օլան ղէվաթը քիրամ իլէ մէճլիսի մէպուսանքն վէ Գարիունի քիրամ հաղրաթընն նաղարը տըգգաթլարընը տավէթէ միւսարաաթ վէ միւճասէրէթ իտէրիզ։

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱ

Բրէնս Պիզմարգ Լօնտրատա քի էլչիսինէ թալիմաթ վերմիշ տիր, մահրէմանէ Լօրտ Տէրպի իլէ կէօրիւշիւգ Ինկիլթէրրանընն նիյէթինի անլասընն։ Լօրտ Տէրպի ճէվապընտա, Ինկիլթէրրանընն վերտիյի գարարընն Բարլամէնթօնուն վերէճէյի գարարէ միւթէվագբի օլտուղունու, վէ հէր պիր մէսէլէնին աչբգտան աչբղա բարլամէնթօյա պէեան օլունաճաղընը պիլտիրմիշ տիր։ Պուրայա գատար հիչ պիր տէյէճէք եօգ տուր. Լօրտ Տէրպինին շու մուամէլէսի բէք տօղրու, վէ բարլամէնթօ ուսուլինէ վէ հագգա մուգարին տիր, ֆագաթ Լօրտ Տէրպի պագը իպարէլէր տահա իլավէ իթմիշ տիր քի, ճէվապընը էհէմմիյէթճէ նագբսա վերմիշ տիր։

«Ինկիլթէրրա» տէմիշ Լօրտ Տէրպի «Էվրօբասըզ պիր շէյ եաբմագ միւրատընտա տէյիլ տիր»։

Լաքին Էվրօբա տէմէքլէ նէ անլաշըլըբ։

Անմանեա իլէ Ռուսիա իքի տէվլէթ օլտուղու հալտէ պիր տէմէք տիր։ Ֆրանսա տահա իհթիյաթքեարանէ թավրտա բսրար իտէյօր։

Ավսթրիա Մաճարիսթան չիմտիտէն Պօսնա վէ Հէրսէքին Ավսթրիայա իլհագը մէսէլէսինէ ահալիսինին ֆիքրինի ույանտըբըյօր։

«Օրտուլարբմըզըն Պօսնաեա կիրտիյինի կէօրէնէր շաշմասընը» տէյօր Բէչթէր Լոյտ։

Պու թավսիյէ ֆազլա շէյ տիր։ Պունտան պէօյլէ քիմսէ գօլայընա պիր շէյ չէյ թէճաճիւպ իթմէզ. Էվրօբանընն շու հալինտէ Էվրօբա տէմէքլէ նէ անլաշըլըբ։ Եալընըզ պիր շէյ հալի քեամիլէն տէյիշտիրէպիլիր։ Պուտա 1854 տէ օլտուղու կիպի, Ինկիլիզ իլէ Ֆրանսըզըն իթթիֆագ իթմէսի տիր, շու արալըգ պու միսիլլու իթթիֆագ բէք չօգ պահս օլունույօր։ Հաթթա պու պապտէ միւզաքէրաթա տախի կիրիշիլմիշ տիր։ Անճագ, լազըմ օլտուղու մերթէպէտէ չաբուք պէօյլէ պիր իթթիֆագընն հուսուլէ կէլմէսինի մէմուլ իթմէյիզ, մամֆահիհ քիմ պիլիր։ Մատամ քի պէօյլէ պիր շէյ պաշլանմըշ, խիթամընա պէքլէյէլիմ։

Մէսաժէ տը Վիէն

Պուգրեշ 30 քեան. էվ.

Կէչէն ճումաա կիւնիւ պուզլար Բէթրօքէնիտէ գալմըշ օլան սօն քէօբրիւյիւ տէ երգմըշ օլտուգլարընտան, պու կիւն կէչէն խապերլէրէ նաղարէն, Ռումանիա իլէ Պուլկարիսթան պէյնինտէ իսթիլաթ քեամիլէն գաթ օլունմուշ տըր։ Արաաբրա վաքօրլար չայը կէչմէք իսթէմիշլեր իսէ տէ, շու թէճրիւպէլէրտէն բէք չօգ ատամ թէլէֆ օլմուշ տըր։ Իքի կիւն գատար պուզլար երիմիշ իսէ տէ, չիմտի բէք ղիյատէ սօղուգ վար տըր։ Հէր կէօնա հարաքեաթը ասքերիյէ տախի թաթիլ իտիլմիշ տիր։

Զիչթով 28 քեզա

Պիր գաչ կիւնտէն Ռուսճուգ իւզէրինէ հարաքեաթը ասքերիյէ իճրասընա պաշլանաճագ՝ տըր, Ֆրանթէսթիտէ պուլունան Թիւրք եէսիրլերի պէյնինտէ չիչէք իլլէթի տիւշմիւշ տիր։ Պուգրեշտէն բէք չօգ ասքեր միւրուր իտիյօր։

— Լօնտրա 29 քեզա։

Մ. Կլատսթօն Շեֆֆիլտ սէրպէսթի չիրքէթինէ եաղտրը պիր մէքթուպտա, Ինկիլթէրրա վիւքէլասընն բարլամէնթոյու հարպէ թէշվիգ եօլու թէտպիրլէր գուլլանաճաղընը մէմուլ իթթիֆինի պէյան, վէ Ինկիլիզ միլլէթինին պէյանը էֆքէար իտէճէք վագթը արթըգ կէլմիշ օլտուղունու իֆատէ, վէ Ինկիլթէրրանընն պի թէրաֆլըզը թէրք իթմէյէ հիչ պիր սէպէպի օլմասընը տէրմէյան իթմիշ տիր։

— Սէն Բէթերսպուրկ 18 քեզա։

Հուդուգու միլլի գայտէսինէճ, իքի մուհարիպ տէվլէթ թալէպ իթմէտիքճէ թէվասիւթ իճրասը գապիլ օլմատըզընտան, պու գայտէ խարըճընտա օլան պիր թէվասսութէ ատէթա միւտախէլէ նաղարըյլա պագըլաճաղընը Ա. Ժանս Բիւս պէյան իտէյօր։

— Իւչ հաֆթատան պէրու բօսթա վաքօրլարըն Թրապուզօնա բէք կէճ մուվասէլէթ՝ իթթիյի, վէ օ ճիհէթտէ ղիյատէճէ ֆուրթունա օլտուղու ճիհէթլէ լէնկէրլէնտաղ օլան կէմիլերէ եէյէճէք նագլ օլունամատըզը վէ հաթթա իտարէյի Մախսուսէ վաքօրլարընն պիր սանտալը վաքօրա մէէքիլլաթ կէօթիւրմէկէ ճէսարէթ իթմիշ իսէ տէ, տէվրիլտիյի վէ թայիֆէսինին պիրինին զարդ օլտուղու վէ երինէ պու մագսատէ մէպնի եօլա չէրգան պիր Ավթրիա վաքօրու սանտալընն քեամիլէն պաթաբզը վէ շու կիւնլէրտէ Թրապուզօնտա բէք չօգ սբրգաթ զուհուրա կէլտիյի Լէվանտ Հէրալա զաղէթասընա 27 Քեանունի էվ. Թարիխիյլէ Թրապուզօնտան եազըլան պիր մէքթուպ մաալինտէն անլաշըլմըշ տըր։

— Տիւն Ռումելիտէ պիր մէքթուպ մաթպաամըզա վարիտ օլմուշ իսէ տէ պունուն տէրճի միւմքին օլուպ օլմատըզը եարընն պիլտիրիլէճէք վէ միւմքին օլտուղու հալտէ պէլքի պագը իսթիսար իլէ տէրճ օլունաճագտըր։

— Տիւն ադշամ Դօնթ Զիչի թարաֆընտան վերիլէն զիեաֆէթտէ, Սատրազամ իլէ էքսէր վիւքէլա վէ սիֆէրա հազըր պուլունմուշլար տըր։

— Սուլհուն ագտընա մուգատտիմէ օլմագ իւզրէ չիմտիլիք պիր միւթարէքէ ագտը զարարլաշաբբըմըշ օլտուղու սուրէթի մէվսուզէտէ խապէր ալընմըշ օլուպ, պու պապտէ ալաճաղըմըզ մալիւմաթքն պունտան սօնրա քի նուսխէլէրիմիզտէ տէրճ իտիլմէսի մուգարրէր տիր։

(Հաբէրճի)

— Ղազէթամըզըն պասբլաճաղը սբրատա Թ. Ն. իմզասբյլա պիր մէքթուպ մաթպաամըզա վարիտ օլմուշ իսէ տէ պունուն տէրճի միւմքին օլուպ օլմատըզը եարընն պիլտիրիլէճէք վէ միւմքին օլտուղու հալտէ պէլքի պագը իսթիսար իլէ տէրճ օլունաճագտըր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Ադանա Հավաս

Լօնտրա 8 քեանունի սանի

Գարտիֆ նամ սէֆիրէնին համուլէսի օլան գարթուշլարընն իչի պօշ օլտուղու ճիհէթլէ լիմանտան չրգմասընա Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի թարաֆընտան միւսաատէ օլունտու։

Տէյլի թէլէկրաֆ ղազէթասընն պէեանընա նաղարէն Ռուսիանն տօղրուտան տօղրուեա տէվլէթի Ալիյէ իլէ իճրայը միւզաքէրէ իթմէսինէ մումանաաթ իթմէյէճէյինի, Ինկիլթէրրա գապինէսի, Բէթերսպուրկ գապինէսինէ պիլտիրմիշ, վէ ֆագաթ շարդ մէսէլէսինին սուրէթի գաթիյէտէ թէսվիյէ օլունաճաղը սբրատա, Ինկիլիզ մէնֆաաթընա տօգունաճագ պիր շէյ հիսս իթթիյի հալտէ, միւտախէլէ իթմէք հագգընը մուհաֆաղա իյլէտիյինի տախի պէեան իթմիշ տիր։

Մբսրը հագգընտա պիր կէօնէ սույը նիյէթի օլմատըզընը, Ինկիլթէրրա տէվլէթի Ֆրանսայա պիլտիրմիշ տիր։

Թայմզ չէօյլէ եազըյօր։ «Պիզ Մբսրը ալմաեաճաղըզ, վէ ֆագաթ ալմաեա գալգըշան օլուրսա օնա տա միւսաատէ իթմէյէճէյիզ։

Ինկիլիզ էսհամը	95 1/16
Դօնսօլիտէ աչբլոը	9 3/16
« գաբանտը	« «

Բարիս 8 քեզա

Բասբայլ վէֆաթ էթտի։

Ֆրանսըզ էսհամը	108–50
Դօնսօլիտէ աչբլոը	9–35
« գաբանտը	« «
Շամէնտրքիէր	28–

Օմմա 8 քեզա

Գրալ տիւն կէճէտէն զիյատէ պու կիճէ բահաթսըզ բրբ։ Հաբարէթի պիրաղ տահա արթըբ։

ՍՈՒԼՀ ԵՒ ՀԱՐՊ

Կերէք պիղճէ վէ կերէք պիւ-թիւն էւրոբաճա պիր հայաթ եա մէմաթ մէսէլէսի տերէճէսինտէ օլան պու մատտէի մուհիմմէ դա-յէթ արիզ իւ ամիգ միւթալաա-լէրէ միւհթաճ տըր։

Հարպ մը իտէլիմ սուլհ մու, պու մուխթարալը սիվալէ գար-շը պիր եաղնըշլըգ իտէրսէք, հաթ-թա պիւթիւն էւրոբա տախի պունտա եանըլըր իսէ, եանի հարպ լաղըմ իքէն սուլհ իտէր եա սուլհ լաղըմ իքէն հարպ ի-տէրսէ պիղիմտէ, էւրոբանըն տա ագըպէթի ղայէթ գօրգունճ վէ թէհլիքէլի օլապիլիր։ Պու տէ-րէճէ միւշքիլաթը ազիմէյի շամիլ օլան պիր մէսէլէ իւզերինէ թէ-ֆէքքիւր իտէճէք քիմնէլէր կէօղ-լերինին էօնիւնտէն հեր խայալա-թը վէ գալպերինտէն հեր ղարաղ վէ նէֆսանիյէթի վէ ֆիքրլերինտէն հեր խատպին վէ թէրաֆկիր-լիք հիսլերինի մահվ իտէրէք, իշին տօղրուսունու կէօրէպիլմէլի տիրլեր, եօգսա խաթա թա եա-նը պաշլարընտա տըր, վէ հեր հալտէ տէհշէթլու պիր խաթա։

Իմտի իլք եվվել էլզէմ օլան շէյ շու սիվալին ճէվապընա միւհ-թաճ տըր, Ռուսիա նիշին պու մուհարէպէյէ պաշլատը վէ նի-շին հալա տէվամ իտէյօր։

Ռուսիանըն քէնտի ըէսմի իլա-նաթընա, վէ ըէսմի սէօզլերինէ պագըլըր իսէ, գօնֆէրանսըն սոն գաբարլարընըն եանի պիւթիւն միւթթէհիտ էւրոբա գաբարլա-ըընըն ինֆազը, եախսա Պուլկա-ըիսթանա պիր իտարէյը մախ-սուսէ վէրիլմէսի, մալիւմ օլան ըսլահաթը սայրըէնին իճրաաթը-նա խարըճտան պիր նէզարէթ օ-լունմասը մատտէլերինին Օսմանլը-տան գապուլ օլունմատըղը իշին, Ռուսիա պու մուհարէպէյէ մէճ-պուր օլմուշ տուր։

Հայտէ պունլարընը հիշ պիրի-նէ ինանմայալըմ, վէ ճիւմլէսինի տէ քիզկինթաթ նէվինտէն ֆարզ իտէլիմ, հաթթա տէյէլիմ քի, Ռուսիանըն մագսէտի, գըսսա սէօյլէմէք իշին պիւթիւն Ռու-մէլիյի վէ Անատօլյու զապթ ի-տէրէք Օսմանլը հիւքիւմէթինի մահվ իթմէք տիր։ Լաքին պունա նէ իսպաթ վար էլիմիզտէ, էվ-վէթ պիր թագըմ զաղէթալարընը պու զապտէ եազմատըգլարը շէյ գալմայօր վէ Ռուսիա մագսէտի իւզերինէ պունլարա իրի ուֆագ ոէնմէտիք սէօղ գալմատը, լա-քին պու զաղէթա լաֆլարը իլէ Ռուսիա պիր տիվանը մուհաք-մէյը տուէլիյէտէ մահճուպ օլա-պիլիր մի։ Ռուսիա տէվլէթինէ տէնէպիլիր մի քի, Նօրտ շէօյլէ եազմըշ Աժանս Բիւս պէօյլէ տէ-միշ, Թակպլաթ չունու տէմիշ, Սթանտարտ եա Նայ Ֆրայ Բրէս պունու տէմիշ էօյլէ իսէ սէնին տէ մագսէտին օնլարընը տէտիյի տիր տէյի Ռուսիա թագպիհ օլունա-պիլիր մի։

Վէլէվ Ռուսիանըն մագսէտի պունլար տա օլա, (վէ օլապիլիր տէ վէ պիզ օլամազ տա տէյէմէ-յիզ) իմտի մագսէտի պունլար տա օլտուղու հալտէ, Ռուսիա գալգա տէսէ քի հաչա, պէնիմ միւրատըմ պունլարընը հիշ պիրի տէյիլ տիր, պունլար, եալան, իֆթիրա վէ պէտխահլըգլար տըր, պիւթիւն էւրոբա տէվլէթլերի պիր գօնֆէրանս թէշքիլ իտիւպ սոն սօնունտա պիլիթթիֆագ պիր իքի շէյէ գարար վէրտիկը պէ-նիմմուհարէպէ իթմէմ օ գարար-լարընը իճրասը իշինն տիր պաշգա հիչ պիր մագսէտիմ եօգ տուր։ Իշթէ ըէսմի իլանլարըմ սէօղլերիմ տէ պունա շահիտ տիր։

Իհթիմալ պու եա, Ռուսիա պէօյլէ պիր շէյ տէսէ վար մը էլիմիզտէ պունու թէքզիպ իտէ-ճէք ըէսմի պիր սէնէտ։ պիղճէ եօգ տուր։ Եանի զանը զալիպ վար, մէմուլ վար, թախմին վար՝ ֆագաթ պիր սէնէտ եօգ տուր։ պունու պիզէ ինկիլթէրրանընն շիմտիքի հալի իսպաթ իտէր։

Հէման ումում ինկիլիզ զաղէ-թալէրինի գրաաթ իթտիքտէ, ինկիլիզ միլլէթինին տէ պու կիւն-քի կիւն վիւքէլյա թամ պու սի-վալերի իթմէքտէ օլտուգլարը աշիքեար կէօրիւնիյօր։ Օնլար տա վիւքէլյա տէյօր, «Ռուսիա-«յա գարշը պիր մուհարէպէ թէ-«տարիքեաթընա թէշէպպիւս իթ-«տիյինիդի կէօրիյօրուզ ֆագաթ «սէպէպինի աղնայամայօրուզ։ «Ռուսիանընն սէօզիւնտէ տուրմա-«յըպ տա մէնաֆիիմիզէ եախսա-«ումում Էւրոբա մէնաֆիինէ սէք-«թէ արիզ իտէճէյինէ տայիր «վար մը էլինիզտէ սահիհ պիր «մալիւմաթ պիր սէնէտ, պիր է-«սաս, վար իսէ պիզէ տէ պէյան «իտին։ եօղ իսէ միլլէթ խայա-«լաթ իւզերինէ մուհարէպէ ի-«տէմէզ»։ Ինկիլթէրրատա պունտան պաշգա պիր թասավվուր օլտուղունու խայալ իտէն, ա-տէթա քէնտի քէնտինի ալտա-թըր տէմէք տիր։

Եանի ինկիլիզ միլլէթի, Ռու-սիայա հեր թարաֆտան ազվ օ-լունան թաարրուզաթ էֆքեար վէ նէյաթընը մուէյեիտ պիր սէ-նէտ եա պիր իսպաթ իտինմէ-տիքճէ տէյիլ քի մուհարէպէյէ բազը օլմագ իլա պէօյլէ սէպէպ-սիզ պիր մուհարէպէյէ ըէհպէր օլաճագլարընն հեր քիմ օլուրսա տա օլսուն, մահվընա գատար եիւրիւյէճէք կիպի կէօրիւնիւր։

Կէլէլիմ քի, պիլ ճիւմլէ զա-զէթալարտա օգունանլար վէ տէ-վայիրի ըէսմիյէտէ իշիթելէնէր սահիհ իսէ, ինկիլիզ դապինէթի ինկիլիզ միլլէթինէ պունուն ճէ-վապընը վէրմէյէ մէճպուր օլտու-ղու իշին պու քէյֆիյէթը սուբէ-թը գաթիյէտէ Ռուսիատան իս-թիմզաճ իթմէյէ միւհթաճ օլուպ, ատէթա ֆիքրին նէ՝ իսէ պէեան էթ տէյի արգատան սիւնկիւ վէ թօր տախի կէօսթէրէրէք, մու-ախխարէն իպրամ իթմիշ իսէ տէ, Ռուսիա տէյիլ քի ճէվապտան քիւլլիյէն իճթինապ իթմիշ, իլա սանա պու ճէվապը վէրմէյէ մէճ-պուր տէյիլիմ տէմիշ Ինկիլիզ։ Պէնիմ մուհարիպիմ Օսմանլը ապը, օ սիվալ իթմէլի քի օնա ճէվապ վէրէյիմ, իմտի կէլին ուսուլ իւզրէ իլք էվվել պէնտէն պիր միւթարէքէ թալէպ իթսին տէ, սոնրա պէյնիմիզտէ սէօյլէշիրիզ, պատէհու դարարլարըմըզը սիզէ պէեան իտէրիզ։

Եօգարըտա տէտիյիմիզ (իպի պու հավատիս սահիհ իսէ, (վէ սահիհ օլտուղունա տայիր պաղը իմարէլէր տախի կէօրիւնիւնօր), շիմտի Ռուսիանընն սահիհ մէրամ վէ մագսէտինի անլամագ պիզէ տիւշէյօր, վէ պիզ պունու տէ-ըէճէյը սուպութտա անլամաեա-ըագ սուլհ տա իթսէք հարպ տա իթսէք, ճիհէթէյնտէ տէ խաթա-տան պաշգա նէ եարըլմըշ օլուր պիլէմէյիզ։

Իմտի պիզէ գալա, պու միւ-թարէքէ մատտէսինէ պիր ան էվ-վել թէշէպպիւս իտիլիպ վէ Ռու-սիանընն մագսէտը սահիհինի ան-լայալ օնա կէօրէ սուլհ մու իճապ իտէր հարպ մը, գարարը օ վա-գըթ վէրմէք լազըմ կէլիր, լաքին պու մատտէ արթըգ հիշ պիր թէէնինի վէ թէէխխիր գապուլ իթմէյիպ, հաթթա աճէլէ պիլէ էզզէմ տիր։

Պաշգա տըր էկէր պիզտէն էվ-վել ինկիլիզ Ռուսիա մագսէտլէ-րինի անլամըշ, վէ հարպտէն պաշգա պիր չարէ պուլամաեօր իսէ։ Պունու անճագ տէվլէթ պի-լէպիլիր։ պիզ վէ խալգըմըզ բար-լամէնթ աշըլմատըգճա պունա լա-յըգը իլէ քէսպը վուգուֆ իտէ-մէյիզ։

Պէօյլէ տէ օլսա, եանի ինկի-լիզ Ռուսիա մագսէտլերինի պի-զէ տէ ինկիլիզէ տէ մուզիրը կէօ-րիւպ, եարըն օ պիր կիւն պիր չիւն պիր մուհարէպէյէ տէ գը-եամ իթսէ, միւթալաա չաեան տահա պաշգա չըգգլար տա եօգ տէյիլ աիր։

Մալիւմ տիւր քի, Ռուսիա մագսէալերի հագգընտա զաղէ-թալար չիմտիյէտէք նէլէր եազ տըլար իսէ, Ավսթրիա, Ալէմա-նիա վէ Իթալիա բօլիթիգալարը հագգընտա տա օնտան ազ շէյ եազմատըլար։ Պունլարընը եազ-տըգլարընա իթիմատ օլունսա, Ռուսիաեա ազվ օլունան սուլի մագսէալերին ճիւմլէսի անլերտէ տէ կէօրիւլէպիլիր։ Լաքին նասըլ քի Ռուսիա իշին տէտիք, պուն-լարընն հագգընտա տա զաղէթա միւնտէրիճաթը պիզէ սէնէտ օ-լմամազ։ Իմտի սուլհա եա հարպա գարար վէրմէք իշին, պունլարը տա իսթիմզաճ իթմէյէ միւհթա-ճըզ, էկէր կէշէնտէ քէնտիլերինէ թէքլիֆ իթտիյիմիզ թէվասսութ մատտէսինտէ, կէօսթէրտիքլերի թէէնինի վէ իհթիրազ, բօլիթի-գալարընընն ըէնկինի պիզէ աղ-նաթմայա քիֆայէթ իթմէօր իսէ, էվվէթ միւհթաճըզ։

Նէթիճէյի քէլամ, եա ինկի-լիզ Ռուսիայը իսթիմզաճ իթտի-տէ մագսէտը սահիհինի անլայա-մաը, վէ օլ հալտէ միւթարէքէ թարիգի իլէ եէնիտէն պիր իս-թիմզաճ պիզէ տիւշէր, քի ինկի-լիզ իլէ բօլիթիգամըզը իմթիզաճ իթտիրէլիմ։

Եա օ տուր քի, ինկիլիզ Ռու-սիանընն մագսէալերինի անլատը, ֆագաթ մէմուլ օլունան դատար մուզիրը կէօրմէտիյինտէն հարպա գրեամ իտէմէյէճէք, վէ իթսէ տէ միլլէթ պըրագմաեաճագ, օ հալտէ պիզիմ բօլիթիգամըզ տա չար նաչար սուլհ բօլիթիգասը օլ-մագ լազըմ կէլիր։

Եա եօգսա ինկիլիզ Ռուսիա մագսէալերինի բէք էյի անլայըպ վէ պիզէ տէ քէնտիլերինէ տէ վէ պէլքիմ պիլթիւն էվրօբայա տա զաղէթ մուզիրը օլաճաղընը թաս-տիգ իթմիշ օլաճաղընտան, մու-հարեպէյէ միւհթաճ օլաճագ հարեպէյէ միւհթաճ տըր։ պէօյլէ պիր հալտէ պիզիմ տէ մուհարէպէյէ տէվամընը թաապի իսէ տէ, ինկիլիզին օ պիր տէվլէթլերին բօլիթիգա վէ մու-ամէլաթընտան գայտ իթմէյէճէ-յի գատար պիզտէ գայտըզ օլա-պիլիրմիյիզ, եախսա ինկիլիզին մէնաֆիի մախսուսէսի պիզիմ տէ մէնաֆիի մախսուսէմիզ իլէ իլա նիհայէ թամ վէ թէքմիլ իմթի-զաճ իտէպիլի՞ր մի։ վէ էկէր օ պիր աէվլէթլերին մէսէլա Ավսթ-րիա վէ Ալէմանիա վէ Իթալիա բօլիթիգալարը ինկիլիզէ մուզա-յիր օլտուղու հալտէ, Շարգտա ինկիլիզ բօլիթիգասը ալէյհինէ օնլար տա ինկիլիզէ թագատտիմ իտէմէզլի՞ր մի։ պու չըգգլար տա արիզ իւ ամիգ միւթալաալարա միւհթաճ օլուպ, վուգուաթը ա-թիյէ տէլալէթի իլէ տախի քէշֆ օլունապիլիր։ Պու գատար իլէ պու տէֆքա պահսրմըզը խիթամ իտիպ, ինկիլիզ ահալիսինին շիմ-տիքի էֆքեարընա պիր նուսմունէ օլմագ իւզրէ աթի իւզ զիքր թեր-ճէմէյէ տախի օգուեանլարըմը-զըն տրգգաթընը տավէթ իտէրիզ։

Յ. ԶԱՐԴԱՆ

ԱՀՎԱԼԸ ԻՆԳԻԼԹԷՐՐԱ

Ինկիլթէրրատա Շարգ մէսէլէսի էն-ճիւմէնի ճանիպինտէն թանզիմ օ-լունան պէյանանամէնին թէրճիւմէսի տիր։

Լոնդրա 34 Կրէսի Ճոր Սրէրի Ո-եոմբէր 24 ըէկո 1877

Ինկիլիզ գրալիչասը հիւքիւմէ-թինին եանի Ինկիլիզ գապինէ-թինին բարլամէնթի վագթը մու-այէնինտէն իւչ հաֆթա էվվել տավէթ իթմէսինին, ումում Լվ-ըօբանընն պէօյլէ միւղթարիպ օլ-սուղու պիր ղէմանէ թէստիւ-ֆիւ, կէրէք տախիտտէ վէ կէ-րէք խարբճտա ճիւմլէյի թէլաշ իւ էնտիշէյէ կիրիֆթար էտէն էսպապ վէ վէսայիլին պիրի օլ-տու։

Գապինէթ պէօյլէ պիր ֆէվ-գէլատէ թէտպիրի իթթիխաղ իթտիյի հալտէ, իճապընընն նէ վէ նէտէն իպարէթ օլտուղու-նու տա սիրէթը ըէսմիյէտէ պէ-եան իթմէյէ պիր հաճէթ կէօր-մէտի։

Պէօյլէ պիր մուամէլէ իլէ էֆ-քեարը ամմէ նամալիւմտէ գալըպ պիր սէնէտէն պէրու էլլերինտէն նէ կէլտի իսէ ասլա տիրիզ իթմէ-յէրէք Օսմանլը տէվլէթին մու-հաֆազասը իշին Ինկիլթէրրայը իղֆալ իտէրէք մուհարեպէյէ թահրիք իտէն ատէմլերին, հիւ-քիւմէթին նէյէթի հագգընտա տա վէրտիքլերի ֆասիտ մանալեր վար-թասընա տիւշմէք թէհլիքէսինտէ պուլունտու։

Զիւնքի ասհապը ֆէսատ, պէլ-քի տէ հատտը զաթընտա զա-ռարսրզ պիր շէյ օլան պու բար-լամէնթ մատտէսինի վէսիլէ իտէ-րէք իշթէ էօթէտէն պէրու թա-սավվուր իթտիյիմիզ մագսէտ, շիմտի մէվգիի իճրայա գօնաճագ տէյի խալգը ինանտըրմայա պիր ֆիքրսաթ ատտ իթտիլէր։ Պուն-լարընն մագսէտի շիւպհէ գալը-ըը պիր շէյ տէյիլ տիր, իլա Ինկիլիզին մուհարեպէյէ թէշէպ-պիւսի էսկի պիր գարար օլուպ շիմտի թէտարիքեաթը կէօրիւլ-մէքտէ օլտուղունա էվրօբայը ի-նանտըրմայա վէ Ինկիլիզ ահալի-սինտէ տէ պու իթթիգատը հասըլ իթմէյէ տէլալէթ իթմէք տիր։ Պէօյլէ պիր մուամէլէյնին սէմէրէ-սի իսէ պիզէ տէ էթրաֆա տա գաղա վէ պէլայը մուճիպ վէ տախ պիր քէյֆիյէթ տիր։ Պունուն ի-լէ Օսմանլը տէվլէթի Ինկիլիզտէն եարտըմ պուլաճաղըմ իւմիտի իլէ սուլհտան իմթինա իտէպիլիր, վէ էլ եէվմ մէյտանտա օլան շու գանը մուհարեպէլերէ իլա նիհա-յէ տէվամ օլունապիլիր։ Ինկիլ-թէրրատա իսէ շու հալը մէշքիւ-քիյէթտէն հասլ օլմուշ վէ օլա-ճագ պիր թագըմ խէվֆ վէ խէ-լեճան շիմտիտէն ահալիյի իլերիւ-տէքի մուհարեպէ հալ վէ հիյէ-թինտէն թէքէվվիւն իտէճէք զի-ան վէ խասարաթա կիրիֆթար իտէպիլիր։

Կէրէք Մանչէսթէրին վէ կէրէք սայրը եէրլերին թիճարէթ դամա-ըալարը, շու հալը հազբրտան ին-կիլթէրրանընն թիճարէթ վէ հբր-ֆէթի նէ տերէճէ զիան վէ զարար կէօրիյօր օլտուղունու պէեան ի-տերէք, պունտան սագընմագ վէ իճթինապ իտիլմէք իւզրէ սէպլէ-րինի եիւքսէլթտիլեր վէ բրօթէս-թօ իթտիլեր։

Ահալիմիզ զաթէն օրթալըզընն քէսատալըզընտան մուզթարիպ ի-քէն, անլէրին մէնպայը բայիշ վէ քեար ի քիսպլերինի տախի մու-խաթարայա իլգա իտէրէք, տա-հա պէտթէրինէ տիւշար օլաճագ-լարընտան գօրգուլըյօր։ Վէրկի-լերէ զամմ օլունմասը, երզագընն պահալանմասը վէ եէվմիյէրտէն թէնզիլի կիպի գօրգուլար ճիւմէ-յի խէվֆ ի ֆիւթիւրա կիրիֆ-թար իտէյօր, պարէմ պիր հագլը սէպէպէ մէպնի օլայըտը։

Մուղատտէմա չօգ տէֆա օլ-տուղու կիպի, շիմտի տէ օլապի-լիր քի, հիւքիւմէթին նէյէթ վէ բօլիթիգասը իւզերինէ պիր թա-գըմ ֆասիտ մանալար վէրիլսին վէ պու տա հիւքիւմէթ թէրաֆընտան եա նամընա պիր սէօզ սէօյ-լէմէյէ հագգը օլմայան քիմսէլեր-տէն. էյէր պէօյլէ պիր շէյ վար իսէ պու մագուլէ ֆասիտ վէ մուխթարալը խայալաթը մահ-վիւ իղայէսինէ պիր տագիգէ վա-գըթ զայպ իթմէմէլի տիր։

Հիւքիւմէթ քէնտիսի, կէրէք Բարլամէնթ վէ կէրէք Ինկիլթէր-րա մուվաճէհէսինտէ, մէնաֆիի մախսուսէմիզ սէքթէտար օլմա-տըգճա պիթթէրաֆ տուրաճաղընը թահիւտ իթմիշ իտի։ Հիւքիւմէթ մէնաֆիի մէզբիւրէնին նէլէրտէն իպարէթ օլաուղունու պիրեր պի-րեր ըէսմէն թաատատ իթտի. պունլարընն, Ռուսիա իլանը հարպ էյամընտա նէ տերէճէտէ իսէլեր շիմտի օ տերէճէլերտէն զիատէ վէ եագընն պիր թէհլիքէ եա մու-խաթարատա օլտուգլարընը տա կէօրէմէյօրուզ։

Իպթիտա հիւքիւմէթ Ռուսիայա գարշը Օսմանլըյը մուհաֆազա ի-տէմէյէճէյինի պէեան իթտի. շիմտի աճապա օ վագթլարտան պաշգա վուգուաթլար մը օլտու եախսա բօլիթիգամըզ մը թէպ-տիլ գելընտը, էյէր պէօյլէ թէպ-տիլիքլերը օլտու իսէ հանկըլարը տրը աճապա։ Լօրտ Տէրպի սոն տէֆա տախի պու քէլամլերի սէօյ-լէտիյի վագթ Գարս տիւշմիւշ վէ Բլէնֆանընն տիւշմէյէճէյինէ քիմ-սէնին իւմիտի գալմամըշ իտի։ Լաքին հիւքիւմէթ բօլիթիգասը-նը թէպտիլ իթմիշ իսէ եէնի բօլի-թիգասը նէ էսաս իւզերինէ մէպ-նի տիր։ Պունլար էօյլէ մէսէլէլեր տիր քի, վէլէվ իշ հաֆթալըգ պիր միւատէթ իշին օլսուն միլ-լէթի շիւպհէտտ պրագմամալը տըր,

Էն սոն տէֆա հուզուրունա չը-գան միլլէթ վէքիլլերինէ Լօրտ Տէրպինին վէրտիյի ճէվապլարտան միլլէթ միւսթէրիհ օլմուշլուտու։ Ինտան սոզրա նէ օլտու տա պէօյ-լէ մէմուլին զայրի պիր թէտպիրէ եանի բարլամէնթին վագթընտան էվվել ճէլպինէ միւհթաճ օլունտու եախսա նէ հագգ պիր սէպէպլէ պունտան թէպրիյէ իտէպիլիպ տէ հասըլ իթտիյի շիւպհէ վէ վէսվէ-սէլերի զայիլ իտէպիլէճէք։

Պիր թէրաֆտան պու մատտէ հագգընտա ըէսմի մալիւմաթ վէ իյզահաթ վէրիլմէյիպ վէ տիկէր թէրաֆտան տա սուլհա տիւշմէն օլանլար թէրաֆտան պունա տիւբ-լիւ տիւբլիւ մանալար վէրիլսին-տէն, էօթէտէն պէրու իթթիխաղ իթտիյի պիթթէրաֆլըգ բօլիթիգա-սընտա տէվամ մը իտէճէք, եա-

խօտ պունու ըէտտ իտիւպ տէ մուհարէպէյէ մի գարար վէրէ-ճէք։ աչըգ վէ գաթի պէեաննա-մէլէր իլէ միլլէթին էֆքեարընա ըշըգ վէրմէք հիւքիւմէթին պօր-ճու տուր։

Հիւքիւմէթ պու մագուլէ իյ-զահաթ վէ պէյանաթ ճէրիանը իտարէյի ումուրա մանի օլուբ տէ-մէքլէ տախի մազուր օլամազ։ Ցահա կէչէն սէնէ Լօրտ Ցէրպի տէտի քի։ պիր վիւքէլանընն ագ-տէմը վահիպէյի զիմմէթի, զիրի իտարէսինտէ օլանլարընն մէյլանը-նա քէսպը վուգուֆ իթմէք տիր։ էօյլէ օլտուղու հալտէ կէչէն սէ-նէ Ինկիլիզ միլլէթի, պիթէրաֆ-լըգ բօլիթիգաընը գապուլ իթ-տի, իմտի վիւքէլանընն պօրճու տուր հարպ բօլիթիգաընը ըէտտ իթմէք։

Հիւքիւմէթ սէօզիւնտէ տայիմա սապիթ օլուպ տէմէյի քի, Օսմանը տէվլէթինին մուհաֆազասը իչիւն Ինկիլիզ տէվլէթինին մուհարէպէ-յէ կիրիշմէսինէ հիչ պիր վէսիլէ վէ պէհանէ եօգ տուր։ Վէ պէօյ-լէ պիր բօլիթիգայա վահիպիւլ իթինա վէ չայանէ գապուլ պիր եօլ, վէ սէպէպ տէ կէօրիւնէմէյօր։

Պու էօյլէ պիր մուհարէպէ տիր քի պունա թէչէպպիւս իթ-տիյիմիզ հալտէ հիչ պիր միւթ-թէֆիգ պուլամայաճաղըմըզ մէյ-տանտա տը։

Քէզալիք պու էօյլէ պիր մու-հարէպէ տիր քի, խուսուսէթի պիւթիւն Էվրօբանը էնինէ վէ պէյունա սիրաեէթ իթտիրէպիլիր, էօյլէ պիր մուհարէպէ տիր քի, մուզաֆֆէր տախի օլաագ։ Օս-մանլընն պիր հիւանիւ իտարէտէ պագի գալաճաղընա մուէպպէտէն քէֆիլ օլմամըզը իճապ իթտիրէ-ճէք։ պու տա էօյլէ պիր մէսու-լիյէթ տիր քի, շու սան վագաա-լարա նաղարէն, տայիմա մէսմուլ գալաճաղըմըզա տայիր վէսիլէլէր տէ նօգսան պուլամայաճագ տը։ Էյլէր միւբատ Ինկիլիզ մէնաֆիի-նի մուհաֆազա իթմէք իսէ, պունա Թիւրքիյանընն ալթընտան իսթիւնտէն եանընտան կէչմէ-յէրէք պիր մուհաֆազա եօլու պուլմալըյըզ։

Շիմտի պու մատտէ իւզէրինէ ուզուն ուզատիյէ միճատէլէլէր վէ մուպահէսէլէր տախի լազըմ տէյիլ տիր։ Նէթիճէսի մալիւմ տիւր մուայէնէ տիր, ազիմ վէ ճէսիմ պիր նէթիճէ։

Ինկիլիզ տէվլէթի մուհարէպէ իլէ Ռուսիա վէ Թիւրքիյանընն ա-բասընա մը կիրէճէք։ Հիչ պիր հիւքիւմէթ։ միլլէթինին պու պապատէ իքի ֆրգա օրտու ղունու կէօրէ կէօրէ մուհարէպէյէ ճէ-սարէթ իտէմէզ։

Իմտի պէօյլէ պիր մուհարէ-պէյի կէրէք նահագ վէ կէրէք լուզումսուզ կէօրէն հէր քիմսէ։ էլինտէ օլան վասայիթի մէշրուէ իլէ Ինկիլիզ միլլէթինին մուհա-րէպէ իսթէմէտիյինի վէ մուհա-րէպէյէ եարտըմ իթմէյէճէք օլ-տուղունու վիւքէլյա աղնաթմա-եա վէ իսկեաթ իթմէյէ մէճպուր տուր։

Հաթթա հիւքիւմէթի պէօյլէ պիր ուզուրսուզ եօլա մէճպուր իթմէյէ իմալը տէսիսէ իլէ չալը-շանլարընն հէր ճահտընը պօշա չը-գարմագ իչիւն, սէրպէսթ պիր միլլէթին էֆքեարը ուումումիյէսի-նին մէյտանա չըգարըլմասը հէր նէ էսպապ վէ վէսայիլէ միւհթաճ իսէ, հիչ պիրի սիրիզ օլունմա-մալը տըր։

Իմտի միլլէթիմիզին հէր սընֆը վէ թապագաթը նէզտինտէ նուֆուզունուզ օլտուղու էճէլտէն սիզէ (եանի բարլամէնթ ազալ-ըընա) տիւշէր հէր սընֆը պագա-յը պիթէրաֆի հագգընտա օլան էֆքեարլէրինի աչըգտան ատրղա պէյան իթմէյէ տէլալէթ իթտիք վէ Օսմանը մուհաֆազասը իչիւն մուհարէպէնին թէճվիզ օլունմա-մասը պապընտա սիւրէթը գաթի-յէտէ բրօթէսթօլար թանզիմ իթ-մէք։ Զիւնքի խարիճիյէ նազըրը-մըզ, Ինկիլիզին էն պէօյիւք մէն-ֆաաթը միւսալէհէ տիր, տէյի տահա եէնի իլան իթմիշ օլտու-ղունտան, պու թէպտիրի մա-գուլտան սարֆը նազարի իթտի-ըէճէք սիւրէթտէ մէյտանտա հիչ պիր սէպէպ վէ վէսիլէ կէօրէմէ-յօրուզ։

Իմղէր։ Ուէսթմինսթր ըէվ։ Շօֆպրէյ, ըէվ։ ոռ։ Միւնտէլ-լա, ֆէոդիկէր աղաս։ Ուիլբրամ Մօր-ըիս, Խաշէրաս, իւչ սըր քեաթի-պի, պիր պաշ քեաթիպ։

Մէ Պ Ո Ի Օ Ա Ն

ԻՐԻՆՃԻ ՄԷՃԼԻՍ

26 ՔԷՆՈՒՆ ԷՎՎԷԼ։

Մէճլիս սաաթ 7 դարարլա-ընտա Հասան Ֆէհմի էֆէնտինին թահթը ըիասէթինտէ թօբլանմըշ տը։

Ճումաա իրթէսի կիւնքի մէճ-լիսին մազպաթաը օգունտու։

Ըէիս էֆ։— Պու մազպաթա հագգընտա պիր տէնէճէք վա՞ր մը։

Նաֆիի էֆ։— Պանա տայիր վար տը։ Չիւնքի զապթըն էքսէր մահալլէրինին դրաաթընտա պու-լունմատը։

Ըէիս էֆ։— Ցանրա միւթալաա իտին վէ պիր տէյճէճ յինիզ վար իսէ պէեան իտինիզ։

Եանեաան Ագտուլ պէյ։— Մազպաթալար զաղէթալարա նէյր օլունո՞ւյօր մու։

Ըէիս էֆ։— Թագվիմի Վէ-գաիեէ կէօնտէրիլիեօր։

Ագտուլ պէյ։— Էքսէրի զա-ղէթալարտա մէճլիսին միւզաքէ-բաթընը խիւլասա օլարագ կէօ-րիւեօրում։

Պիր մէպուս կէրէք էյի սէօյ-լէսին, կէրէք ֆէնա սէօյլէսին, է-կէր թէմամէն սէօյլէտիյի սէօզլէր զաղէթա իլէ նէյր օլունմազ իսէ, օ մէպուս միլլէթ թարաֆընտան համիլ օլտուղու վէզիֆէսինի թէ-մամէն իճրա իթմէմիշ օլուր վէ միլլէթ նազարընտա մահճուպ դա-լըր։

Իզմիրտէն Էմին էֆ։— Քիւր-սիի խըթապէթէ չըգարագ աթի-տէքի նութգու գրաաթ իթտի։

Վարագայի նութգիյէ։

Իտարէի հաղըրէնին իճրաա-թընա տայիր կէչէն կիւն օգու-տուղում լայիհատա պիր թագըմ սէօզլէր սէօյլէմիշ պիր թագըմտա սիւալլէր իթմիշ իտիմ։ Լաքին պու կիւնքի ահվալտէ հիսս օլու-նան վէխամէթ վէ տարլըգ պէօյ-լէ սիւալը վէ ճէվապը չէյլէր իլէ ուղրաշմագա միւսաիտ կէօրիւն-մէեօր։ օ լայիհա հէվալէ օլունան էնճիւմէնի մախսուսունտա թէտ-գիգ իտիլէ տուրսուն։ պիզ կէլէ-լիմ հէր չէյտէն էվվէլ տիշիւ-նիւմէսի ֆարզ օլան մէսէլէեէ, վահիլէրին պիլէ զուլմ վէ ճէֆա իթմէեէ եիւրէքլէրի դայիլ օլմա-եան պիր թագըմ չօլուգ վէ չօ-ճուղա, գատըն վէ երքէյէ, կէնճ վէ իհթիեարա խաթըրլարա կէլ-մէեէն զուլմ վէ իշկէնճէլէրի իտէն տիշմէն հէր թարաֆտան իլէրի-լեեօր։ պիզ չիմտի հէր չէյտէն էվվէլ օ տիշմէնէ գարշը թէտ-պիր օլմագ իւզէրէ, հիւքիւմէթ պիր չէյ տիշիւնմի՞ուշ միւ։ տիւ-շիւնմիւշ իսէ օ չէյ նէ՞ տիր ա-լէլ ահէլէ աղնամալըեըզ։ աղնա-մալարեըզ, չիւնքի խաթըրա, սէօյ-լէմէյէ լիսանլարընն վարմատըզը պին տիւրլիւ չէյլէր կէլիր։ էկեր սէլամէթիմիզ իչին ճան վէ մալը-մըզը քեավիլէն ֆէտտա իթմէք իգ-թիզա իտէեօր իսէ, էպուսլարը պուլունտուղումուզ օ ազամէթլիւ միլլէթին թապավուրլարը ֆէվ-գինտէ վէ թարհիլէրտէ միսլի կէօրիւլմէտիք պիր ֆէտաքեարա-նէ մուամէլէյէ հաղրը պուլուն-տուղունտան էմինիզ։ էլիմիզտէ պիր ազ միւտտէթ ֆրրսաթ դալ-մըշ իքէն լազըմ կէլէնի եաբալըմ։ եաբալըմ Ալլահ իչին եաբալըմ։ զիրա տուրմագ պիզի մահվ իտէ-ճէք տիր։ եօգ պաչգա սուրէթլէ պիր թարիգի սէլամէթ կէօրիւլ-միշ իսէ, աճապա օ եօլ սահի-հէն խաթարտան սալի՞մմի տիր։ անլամագ իսթէյէլիմ։ Իսթէյէ-լիմ, չիւնքի զէման թէապիր զէ-մանը տըր։ անճագ պուրալարընը անլամագ իչին էօյլէ ատի վագրթ-լարտա օլտուղու կիպի թահրիրէն եախօտ պիլ վասրթա մուխապէ-ըէյէ գալգըշըը իսէք էլիմիզտէ-քի օ քիւչիւք ֆրսաթը տա օնա սարֆ իթմիշ օլաճաղըմըզտա աղ-նայաճաղըմըզ չէյտէն հիչ պիր ֆայիտէ հասըլ իտէմէյէճէյիզ։ պունուն իչին վիւքէլայը տէվ-լէթտէն պու ճիհէթի պու կիւն հաթթա չիմտի սօրուպ աղնամա-լըրյըզ։ աղնամալըյըզ տա օնա կէօրէ եաբըլաճագ չէյ հէր նէ իսէ կէճէյի կիւնտիզէ գաթա-բագ եաբմալըյըզ։ զայրէթ վէ համիյէթլէրինտէն էմին Ֆ։ օլաու-զում մէպուս գարընտաշլարըմընն շու խուսուսու էքսէրիյէթլէ տե-յիլ իթթիֆագը արա իլէ թեր-վիճ իտէճէքլէրինի գավիյէն իւ-միտ իտէրիմ, չիւնքի անէրինտէ պէնիմ կիպի տամարլարընտաքի Օսմանը գանընն ալէտ տէվամ ճէվէլան իթմէքտէ օլտուղունու հիսս իտիյօրում պու ճիհէթլէ իւմիտիմտէ բէք պէօյիւք գուվ-վէթ տույուլյօրում։

Էտիրնէտէն Բասըմպէյ։— Էմին էֆէնտինին սէօզիւ բէք տօղրու տուր։ պունուն իչին մուգատ-տէմա պիր էնճիւմէն թէչքիլինէ գարար վէրմիշ իտիք չիւնքի պու-նա տայիր օլունաճագ իսթիզա-հաթ իլէ վէրիլէճէք էյզահաթտա հարաքեաթ վէ թէտապիրի ասա-քէրիյէյ տայիր սէօզ օլաճաղըն-տան պու իսթիզահաթըն սիւրաթ-լէ իճրասը իչիւն Սէրասքէր բաշա հազրէթլէրի կէլիպ պիզի թէէմին իտէճէք իտի։

Ըէիս էֆ։ — Սէրասքէր բաշա հազրէթլէրի կէլմի շիւպէ տէ տիր տէտի։

Պիր մէպուս։ —Ըսլահաթ էսա-սիյէնին մէյտանա կէլմէսի իչիւն քեաֆիֆէի մէմուրինին պիհագգըն իտէճէքլէրի խըտմէթ վէ հարէ-քէթէ կէօրէ միւքեաֆաթ վէ միւ-ճաղաթ իտիրմէլէրի իչիւն պիր գանունանամէ թանզիմ իտիլերէք-նիզամաթը սահրէտէն էվվէլ մէվ-գիի միւղաքերէյէ գօնուլմասը հարէքեաթը ասքէրիյէճէճ ֆէվգ-էլատէ թէտապիրի սէրիէտէնտիր։

Էմին էֆ։ — Էվվէլ էմիրտէ շու հարպըն պիր սիւրաթը չարէսինէ պիր գարար վերէլիմ։

Պաղտատտան Ագտիւրէզագ էֆ։ — Էմին էֆէնտիյի վէ Մահ-մուտ էֆէնտիյի պիհագգըն թաս-տիգ իտէրիմ։ վէ ֆիլվագը լազըմ կէլէն պու տուր վէ գուտ-տիմէլ էհէմ իլէլ մուհիմ ֆէհ-վասընճա չիմտի կէլիպ կէչմէնին սիւալլէրինին վագթը տէյիլ տիր։ աթիյէ թաալիգ իտէլիմ։ զիրա իշ աղբրլաշը հալը հազրբրմբ-զըն չարէսինէ պագալըմ վագթի զայ իթմէյէլիմ։

Բուսումաթ Էմինի Քեանի բա-շա հազրէթլէրի միւսաատէ թալէ-պկյէ քիւրսիի խիթապէթէ չըգ-տը։ — Միւզաքերէյի թաստիգ իտէրիմ կէչմիշէ աթիքը նազար վէ միւսթագպէլի տիշիւնմէք ֆա-յիտէսիզ տիր, չիւնքի հալ բէք թէհլիքէլի վէ բէք նազիք տիր միւնագաշաթ կէչմիշի վէ կէլէ-ճէյի տիշիւնմէք վագթը տէյիլ հաղբրը տիշիւնմէլի վագթ զայ իթմէմէլի։ էսասը միւզաքերէ ֆէվգէլատէ տիր։ ալենէն օլամազ

ՇԱՐԳ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ

ՐՈՒՄԷԼԻ ՃԻՀԷԹԻ

(143 նումէրօտան տէվամ)

տիւլէր տօնանմամըզըն իքի միւ-լազիմի։ պաղբրբը բոր Մօնտ Բիւս կազէթասը։

Բուս պահրիյէ ասքէրինին գատ-ըի թէրֆի գելընը, մենիթօրլա-բա սարֆ օլան զահմէթ հէր պօ-շա չըգտը, պունլարը արթըգ էս-կի տէմիր մագամընտա էվրօբա չարշուլարընտա սաթսընլար։ իքի միլիար գաղանըրլար։ Զբրհլը տօ-նանմալարըն իչի պիթտի։ Ինկի-լիզլէր իչիթիպ ինանմայօրլար։

ԹՈՒՆԱ ԻԶԷՐԻՆՏԷ ԹՕՌ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ

Օսմանը թօռ տուպալարը պիր Ուլահ գեյյըլարընը տէօյմէքտէ օլսունլար։ Օսմանը գալէլէրի տա-խի պօշ տուրմայըպ գարշը եագա-յա թօռ վէ խումպարա եաղտըր-մաղա պաշլատըլար։ Մայիսին 7 սինտէ Վիտին, Դալաֆաթը տէօյ-մէյ պաշլատը, վէ չար չապուգ ճէվապընը ալտը։ վէ պու վէճճ իլէ Ռումանիա իսթէր իսթէմէզ հարպա կիրիշմիշ օլտու։

Էյլէ տէնիր քի, Դալաֆաթտա Բուս ասքէրի վար տէյի Վիտին աթէշէ պաշլատը, եօգսա պիրէ-յիտիքի Ուլահլար տըր աթէշ իթ-սէյէճէքտի։ Ասլը վար եօգ պի-լինմէզ, շու դատար քի Թունատա՝ ճուրճօվատա (Եէրկէօյ) Օլթէ-նիցատա վէ Դալարաշտա Ռուման-լար իլէ Օսմանլըլար տիւղիյէ պի-ըիպիրլէրինի թօքա թութտուլար։ Պատէհու Ռուսլար իլէ օլան մու-գավէլէլէրի իճապընճա Ռումանլար Գէյյըլարը պրագըպ վէ իչէրի չէ-քիլիպ Ռուսլար պաթալ մուհասէրէ թօքլարը իլէ, Գէյյըլարա իսթիհ-քեամ եաբտըլար։ Օնտան սօղրա արթըգ Վիտինտէն Իպրայիլէ գա-տար պիր թօք մուհարէպէսի տիր պաշլատը։ Հէր սապահ Վիտին, Դալաֆաթ, Պէքէթ, Օրսօվա, Թուրնուհօվահ, Նիգօբոլի, Սը-պօճիա, Ճուրճօվա, Ռուսճուգ, Օլթէնիչա, Թօթրագան, Դալա-բաշ, Սիլիսթրէ, Եալօմնիչա, Հէր-չօվա, Իպրայիլ վէ Մաչինէ գա-չան մենիթէօրլար իլէ տիւղիյէ թօք մուհարէպէսի օլարագ, ագըլտան խարբճ ճէպհանէ վէ կիւլլէ թէ-լէֆ իտիլտի, վէ պու թէլէֆաթա մուգապիլ իքի թէրաֆա տա պիր պէօյիւք քիտէր հասըլ օլամատը, եալընըզ զաղէթալար իլէ մուս-պիրլէր ասլը եօգտան վէ տիւզմէ ֆիլիթուհաթլար նէյրի իլէ, սաֆ-տերունլար իլէ էյլէնիրլէր իտի։

Պու թօք մուհարէպէլէրինին Օսմանլը-յա հիչ պիր ֆայիտէսի եօղ իտի։ լաքին Ռուսլարա իչ ճիհէթտէն էլզէմ իտի, պիր քի թօքլարընն մէնզիլլէրինի թէճ-ըիւպէ իլէ աղնամագ իսթէրլէր իտի, վէ պիր տէ քի Օսմանլըլա-ընն զայրֆ եէրլէրի նէրէլէրի տիր օրալարընը աղնամագ իսթէտիլէր։ Լաքին ասըլ մագսէտլէրի պէօյլէ թունա գէյյըլարընտա թօք մու-հարէպէլէրինէ տէվամ իլէ Օսման-լըյը ավընտըրարագ, արգատա օլան օրտուլարընն հարէքէթինի կիզլէմէք իտի, վէ պունու օ տէ-ըէճէ հիզզի թութտուլար քի, տէ-յիլ եալընըզ Օսմանլըլար իլա Ռու-մանլար պիլէ քէնտի մէմլէքէթլէ-ըինտէ օլան Ռուս ասքէրինին մա-նօվրալարընտան պիր չէյ աղնա-յամատըլար։ վէ պու տա Մոս-գօֆլարընն պիր պէօյիւք ուսթա-ըըզը սայրլար։ Զիւնքի հէր եէր-տէն Ռուս թօքլարը աթըլարընն-տան Օսմանլըլար պիլէմէզլէր իտի քի Ռուսլար թունանընն նէրէսին-տէն պէրի թէրաֆա կէչէճէք։

Ռուսլար պիր պաշգա ուսթալըգ տահա գուլլանմագտա իտիլէր, արա սըրա պիր դաչ պին ադրէրի սանտալարա վէ տուպալարա պին-տիրիպ, պիր եէրտէն թունայը կէ-չէճէքլէր կիպի կէօսթէրիշլէր ի-տէրլէր իտի։ Օսմանլըլար պունու կէօրիւր կէօրմէզ օրալարա ասքէր պիրիքտիրիպ, Ռուսլարը թօքա թութարլար ըտը, վէ Ռուսլար աղ եա չօգ թէլէֆաթլա կէրի չէ-քիլիրլէր իտի, վէ պունլար կիւյա պէօյիւք պէօյիւք ֆիւթուհաթ-լար կիպի Սթամպօլա թէլէկրաֆ-լար չէքիլիպ, զաղէթալար իսէ իչի տահա զիատէ բարլագ կէօս-թէրիրլէր իտի։

Լաքին պիր տէֆասընտա Օս-մանլըլար ֆէնա ալտանտըլար։ Մայըսըն օնունտա Ռուսլարընն պէօյ-լէ պիր մանօվրասընտան պիւթիւն Ռուսճուգ ալթ իւսթ օլտու։ Զիւն-քի Մաչին դայիմմագամը Ռուս-լարտան պէօյլէ պիր ճէսիմճէ հա-ռան պիր թագըմ չօլուգ վէ չօ-ճուղա, գատըն վէ երքէյէ, կէնճ վէ իհթիեարա խաթըրլարա կէլ-մէեէն զուլմ վէ իշկէնճէլէրի իտէն տիւշմէն հէր թարաֆտան իլէրի-լեեօր։ պիզ չիմտի հէր չէյտէն էվվէլ օ տիւշմէնէ գարշը թէտ-պիր օլմագ իւզէրէ, հիւքիւմէթ պիր չէյ տիւշիւնմի՞ուշ միւ։ տիւ-շիւնմիւշ իսէ օ չէյ նէ՞ տիր ա-լէլ ահէլէ աղնամալըեըզ։ աղնա-մալարեըզ, չիւնքի խաթըրա, սէօյ-լէմէյէ լիսանլարընն վարմատըզը պին տիւրլիւ չէյլէր կէլիր։ էկեր սէլամէթիմիզ իչին ճան վէ մալը-մըզը քեավիլէն ֆէտտա իթմէք իգ-թիզա իտէեօր իսէ, էպուսլարը պուլունտուղումուզ օ ազամէթլիւ միլլէթին թապավուրլարը ֆէվ-գինտէ վէ թարհիլէրտէ միսլի կէօրիւլմէտիք պիր ֆէտաքեարա-նէ մուամէլէյէ հաղրը պուլուն-տուղունտան էմինիզ։ էլիմիզտէ պիր ազ միւտտէթ ֆրրսաթ դալ-մըշ իքէն լազըմ կէլէնի եաբալըմ։ եաբալըմ Ալլահ իչին եաբալըմ։ զիրա տուրմագ պիզի մահվ իտէ-ճէք տիր։ եօգ պաչգա սուրէթլէ պիր թարիգի սէլամէթ կէօրիւլ-միշ իսէ, աճապա օ եօլ սահի-հէն խաթարտան սալի՞մմի տիր։ անլամագ իսթէյէլիմ։ Իսթէյէ-լիմ, չիւնքի զէման թէապիր զէ-մանը տըր։ անճագ պուրալարընը անլամագ իչին էօյլէ ատի վագրթ-լարտա օլտուղու կիպի թահրիրէն եախօտ պիլ վասրթա մուխապէ-ըէյէ գալգըշըը իսէք էլիմիզտէ-քի օ քիւչիւք ֆրսաթը տա օնա սարֆ իթմիշ օլաճաղըմըզտա աղ-նայաճաղըմըզ չէյտէն հիչ պիր ֆայիտէ հասըլ իտէմէյէճէյիզ։ պունուն իչին վիւքէլայը տէվ-լէթտէն պու ճիհէթի պու կիւն հաթթա չիմտի սօրուպ աղնամա-լըրյըզ։ աղնամալըյըզ տա օնա կէօրէ եաբըլաճագ չէյ հէր նէ իսէ կէճէյի կիւնտիզէ գաթա-բագ եաբմալըյըզ։ զայրէթ վէ համիյէթլէրինտէն էմին Ֆ։ օլաու-զում մէպուս գարընտաշլարըմընն շու խուսուսու էքսէրիյէթլէ տե-յիլ իթթիֆագը արա իլէ թեր-վիճ իտէճէքլէրինի գավիյէն իւ-միտ իտէրիմ, չիւնքի անէրինտէ պէնիմ կիպի տամարլարընտաքի Օսմանը գանընն ալէտ տէվամ ճէվէլան իթմէքտէ օլտուղունու հիսս իտիյօրում պու ճիհէթլէ իւմիտիմտէ բէք պէօյիւք գուվ-վէթ տույուլյօրում։

Էտիրնէտէն Բասըմպէյ։— Էմին էֆէնտինին սէօզիւ բէք տօղրու տուր։ պունուն իչին մուգատ-տէմա պիր էնճիւմէն թէչքիլինէ գարար վէրմիշ իտիք չիւնքի պու-նա տայիր օլունաճագ իսթիզա-հաթ իլէ վէրիլէճէք էյզահաթտա հարաքեաթ վէ թէտապիրի ասա-քէրիյէյ տայիր սէօզ օլաճաղըն-տան պու իսթիզահաթըն սիւրաթ-լէ իճրասը իչիւն Սէրասքէր բաշա հազրէթլէրի կէլիպ պիզի թէէմին իտէճէք իտի։

Ըէիս էֆ։ — Սէրասքէր բաշա հազրէթլէրի կէլմի շիւպէ տէ տիր տէտի։

Պիր մէպուս։ —Ըսլահաթ էսա-սիյէնին մէյտանա կէլմէսի իչիւն քեաֆիֆէի մէմուրինին պիհագգըն իտէճէքլէրի խըտմէթ վէ հարէ-քէթէ կէօրէ միւքեաֆաթ վէ միւ-ճաղաթ իտիրմէլէրի իչիւն պիր գանունանամէ թանզիմ իտիլերէք-նիզամաթը սահրէտէն էվվէլ մէվ-գիի միւղաքերէյէ գօնուլմասը հարէքեաթը ասքէրիյէճէճ ֆէվգ-էլատէ թէտապիրի սէրիէտէնտիր։

Էմին էֆ։ — Էվվէլ էմիրտէ շու հարպըն պիր սիւրաթը չարէսինէ պիր գարար վերէլիմ։

Պաղտատտան Ագտիւրէզագ էֆ։ — Էմին էֆէնտիյի վէ Մահ-մուտ էֆէնտիյի պիհագգըն թաս-տիգ իտէրիմ։ վէ ֆիլվագը լազըմ կէլէն պու տուր վէ գուտ-տիմէլ էհէմ իլէլ մուհիմ ֆէհ-վասընճա չիմտի կէլիպ կէչմէնին սիւալլէրինին վագթը տէյիլ տիր։ աթիյէ թաալիգ իտէլիմ։ զիրա իշ աղբրլաշը հալը հազրբրմբ-զըն չարէսինէ պագալըմ վագթի զայ իթմէյէլիմ։

Բուսումաթ Էմինի Քեանի բա-շա հազրէթլէրի միւսաատէ թալէ-պկյէ քիւրսիի խիթապէթէ չըգ-տը։ — Միւզաքերէյի թաստիգ իտէրիմ կէչմիշէ աթիքը նազար վէ միւսթագպէլի տիշիւնմէք ֆա-յիտէսիզ տիր, չիւնքի հալ բէք թէհլիքէլի վէ բէք նազիք տիր միւնագաշաթ կէչմիշի վէ կէլէ-ճէյի տիշիւնմէք վագթը տէյիլ հաղբրը տիշիւնմէլի վագթ զայ իթմէմէլի։ էսասը միւզաքերէ ֆէվգէլատէ տիր։ ալենէն օլամազ ռէքէթթ կէօրիւպ վէ գօրգուպ, Բուսճուղա չէյլէ պիր թէլէկրաֆ չէքմիշ իտի։

“Բուսլար կէլտիլէր, կէչտիլէր,
“պիզէ էմր իտին քի նէրէյէ գա-
“չալըմ. տէնիզտէն մի, գարատան
“մը։ Ցիւշմէն էլինէ նէ կէչտի իսէ
“ճիւմիէսինի եաղմա իլլէտի, հէր
“եէրտէ խարապաթ, խասարաթ„։

Պու խապէրին իւզէրինէ պիւ-թիւն Բուսճուգ խէյլեճանա կի-ըիֆթար օլտու, պիր արալըգ Օս-մանը գօմանտանլարը Բուսլար ար-գալարընը չէվիրիյօր զանը իլէ ֆէնա պիր թէլտչա տիշտիլէր։ լաքին պաղը ճէսուրլարը տա պու արաճիֆէ ինանմայըպ Մաչին դայ-մագամընա թէլէկրաֆ չէքտիլէր քի, Բուսլար նասըլ վէ ներէսէն կէչտիլէր պիտիրսին։ լաքին գա-յիմմագամ պըրագըպ դաչմըշ ըտը, Մաչինտէ պուլունան զապթա մէ-մուրու ճէվապ վերտի տէյերէք քի, Բուսլար կէչմէյէ չալըշտըլար ամմա մեթանէթ կէօսթէրիպ օն-լարը գօվալատըգ վէ չօղու տա թունայա տէօքիլտիլ։ Պունուն իւզէրինէ Բուսճուգտա էրիքեանը հարպ պիրաղ ֆէրահ նէֆէս ալտը

(տէվամի)

տիւշմէն տուայր. մէճլիսի խաֆիտէ միւզաքերէ իտիլմէլի տիր։

Դասթամանի մէպուս էֆ.—Ղաիլէի հաղբրէյէ պիր չարէ պուլմագ իչուն վիւքէլայի ֆիխամ հաղրաթը թարաֆընտան թէչէպպիւս վէ պիզիմ թարաֆըմըզտան տա հեր տիւրլիւ ֆիէտաքեարլըգ լազըմ տըր։

(Պուբատա Հէրսէք միւֆթիսի էֆէնտի քիւրսիի խիթապէթէ չըգրպ ահվալ հաղբրէնին պիտայէթինէն պաչլայարագ մուֆասալ պիր վարագաի նութգիյէ գըրաաթը իլէ ուսգուզ թէքլիֆտէ պուլունտու)։

Պունուն իւզերինէ պիր մէպուս իչին էհէմմիյէթինտէն պահս իտերէք, ֆեանի բաչա հաղրէթլէրինին մէճլիսի խաֆիտէ միւզաքերէ օլունմասը թէքլիֆինի գապուլ իլէ ֆագաթ զաթը հաղրէթի սէտարէթբէնահի վէ պիճիւմլէ վիւքելի ֆիխամ հաղրաթընընը հաղբը պուլունմասընը թալեպ էյլէտի։

Բէիս էֆ.— Պու իշ բէք միսթաճէլ օլտուղունտան պունու եարընքի մէճլիսէ թախսիս իտելիմ տիմէսիյլէ մեճլիս գապուլ էյլէտի։

Պիր մէպուս.—Մէվագիի հարպիէյէ մալիւմաթը օլան աղատան վէ հեր շիւպհէտէն իչէր քիչի պիր էնճիւմէն թէչքիլ իտերէք պու իշին միւզաքերէի էսասիյէնէ կիրիշիպ միւզաքերէյի ումումէ արզ իթսէ տահա մինասիպ օլուր։

Ումում. — Խայր, խայր, ումումու տա ումումու տա։

Բէիս էֆ. — Վիւքէլայը ֆիխամ հաղրաթընը, հասպ էլ զեման մեշղուլիյէթի քէսիրէլերի օլտուղունտան, ազայը քիրամը եարընը սաաթ 6 տա պուլունմալարը լազըմ տըր։

Ումում. — Բէք ալա։

(Վիւքէլայը ֆիխամ հաղրաթընը պա թէզքերէ տավէթլերինէ գարար վերիլտի)։

Բէիս էֆ. — Ֆագաթ պու տավէթ իթթիխազը թէտապիր իչին տիր. խութիյզահ իչին տէյիլ տիր։

Էտիրնէտէն Յակոբ էֆ. — Թէշէքքիւր արիզէսի (adresse) նէ օլտու.

Բէիս էֆ. — Հազբը տըր. մագամը սատարէթէ պա թէզքերէ արզ օլունտու, իրատէի սէնիյէսի նէ վագբթ շէրէֆսունուզ իտեր իսէ թագտիմ օլունաճագ տըր։

Պիր մէպուս. — Էվվելքի կիւն Ճերիտէի հավատիստ Ռումելինին պիր իքի իւչ վիլայէթիյլե Անատօլունուն էքսէր վիլայէթլերինէ 2000 ղրուշ մաաշա պիրեր զբրաաթ միֆէթթիչի կէօնտերիլէճէյինին վէ պունա երպապը էհլիյէթտէն թալիպ օլանլարըն լիճիլ իմթիհան զբրաաթ մեճլիսլերինէ կէմէլէրինէ տայիր պիր իլան կէօրտիմ. պիր քերրէ պու 2000 ղրուշ մաաշ գայիմէ հիսապըյլա 700 ղրուշ տէմէք տիր. պու մաաշլա կիտէճէք պիր մեմուր իտարէսինի՞ մի տիւշիւնէճէք, զբրաաթը՞ մը տիւշիւնէճէք քի պիր ֆայիտէսի կէօրիլմիւն. սանիյէն կերէք Ռումելի վէ կերէք Անատօլուտա ահալիմիդին չօղու նիզամիյէ, մուսթահֆըզ, ըէտիֆ օլարագ մէվգիի հարպտա օլտուղունտան, զբրաաթը գատընլար, չօճուգլար իճրա իտէյօր։

Պիզտէ էօյլէ միւքեմմէլ զբրաաթ ալաթլարը եօգ. պաղը մահալլէր վար քի, մերքէպլէր իլէ չիֆթ սիրիւյօրուզ. կիտէճէթ մէմուրլար պունլարը՞ մը մուայէնէ իտէճէք. պիր տէ կիտեր իքէն ալտըղը մաաշըն իւչ այլըղընը եօլ մէսարիֆինէ սարֆ իտէճէք, սոնրա մէմուր, օլտուղու վիլայէթ մերքէզինտէն եանընա պիր գաչ զապթիյէ ալըպ, քէօյ քէօյ կէզէճէք, գուզու քէսէճէք, թավուգ քէսէճէք, (էթրաֆտան, բէք տօղրու տըր բէք տօղրու սէտալարը)։ Պիր տէ խազինէնին մուղայիգասը հաղբրէսի մալիւմ, շու հալտէ միւֆէթթիշլերին կէօնտերիլմէմէսինի թալեպ իտերիմ։

Բէիս էֆ. — Թալեպ իթմէքլէ թէվգիֆ իթմէղէր, հագիգէթի հալ մերճաքնտան սորուլսուն։

Եանիյատան Ապտուլ պէյ. — Զրաաթըմըզը ըսլահ մերթէպէսինէ կէթիրէճէք մէմուրլար կէօնտերիլսէ զարար եօգ։

Բասըմ պէյ. — Կէչէն սէնէ տէվլէթին թիճարէթ վէ զրաաթ նազարէթի տայիրէսինտէ պիր մէքթէպ ֆիւշատըյլա զրաաթ իչին օլունան թախսիսաթքն էվվէլ էմրտէ օ մէքթէպէ սարֆընա վէ օ մէքթէպտէն էրպապ մէմուրլար եէթիշտիրիլտիքտէն սոնրա, թաշրալարա կէօնտէրիլմէսինէ գարար վերիլտի. պու իլան օ գարարընը խիլաֆընա տըր։ Թահրիրէն մերճաքնա պիլտիրիլիմ։

Ապտուլ պէյ. — Տէտիյիմ կիպի ֆայիտէյի օրա զարարը եօգ։

Իզմիրտէն Հաճի Ահմէտ էֆ. — Պու մատտէյի խութիզահ իթմէլի, հիւքմ իթմէմէլի. պիր տէ Գանունու էսասի միճիպինճէ մեմուրլարընն նասպլարը նասբլ գանունա մուվաֆըգ կէլիր իսէ, իէնէ օ սուրէթլէ աղլէրի տէ գանունա մուվաֆըգ օլմալը տըր։ Հալ պու քի, մեմուրլարընն նասպլարընընը գանունէ մուվաֆըգ օլուպ ոլմատըղընը պիլմէյօրուզ, քի աղլէրինին գանունէ մուվաֆըգ օլտուղունու պիլէլիմ. լաքին Բատիշահըմըզ պիզէ Գանունու էսասիյի իհսան պույուրտու, անա իթթիպա իթմէք լազըմ տըր։ 30 ունճու մատտէսինտէ մեմուրլարընն աղլ վէ նասպ մատտէսի թասրիհ պույրուլմուշ տըր։ Իչիտիյօրուզ քի Սիւլէյման բաչա հաղրէթլէրինտէն ումում գօմանտանլըգ ալընըպ, պիր ֆըրգա գօմանտանլըղընա նասպ ու թային պույրուլմուշ. էկէր պիր գապահաթը վար իսէ աղլ վէ մուհաքէմէ իտիպ, ճէզա իթմէլի. եօգ պիր գապահաթը եօգ իսէ, սէպէպսիզ պիր ումում գօմանտան նի՞չին պիր ֆըրգա գօմանտանլըղընա նասպ օլունսո ն. խուսուսյա Սիւլէյման բաչայա հեր քէսին հիւմնիւ զանընը վար տըր (Ումուն թարաֆընտան ալդըշլար)։

Բասըմ պէյ — Սերասքէր իլէ Սիւլէյման բաչա պէյնինտէ պիւրուտէթ վար ըմըշ։

Բէիս — Եարընն հիյէթի վիւքելատան խաֆիյէն սորուլսուն. տիվանը մուհասէպաթ գանունունուն պաղբլար էսասէն գապուլ օլունմամասը թարաֆընտա, պաղբլարտա միւզաքերէ օլունմասը թարաֆընտա պուլունույօր, նէ օլաճագ իսէ դարարլաշտըրըլսըն։

Պիր մէպուս— Մուհաքէմէ ճիհէթինի տիվանը մուհասէպաթէ հէվալէ իթմէք իսթէմէմիշ իտիք, մէհքեմէլերտէ կէօրիլմէլի տէմիշ իտիք, զերա իճրա մէմուրունուն մէճլիսի ումումիտէ մուհաքէմէսինէ պագբլարընը հալտէ եինէ իրթիքապատան գուրթուլմաեօրուզ։

Տավիշօն էֆ. — 1292 սէնէսի էվելլինտէ պէր մուճիպի իրատէի սէնիյէ իսթիգրազլարընն Ճէ ֆարզ վէ նէտէ բէէս իլ մալլերինէ պիր ագչէ վերիլմէյիպ, պունլարընն իչին Գարատաղ վէ Սբրպիսթան վէ մուախխարէն Բուսիանընն աչտըղը մուհարէպէյէ սարֆ օլունմասը գարարկիր օլմուշ իտի։ Իսթիգրազթա հիչ պիր ագչէ պիլէ վերիլմէմիշ իքէն Տէրսաատէթ պանքերլերինտէն պազբլարընա 2430 000 լիրա վէ հաթթա 400000 լիրասը, գաիմէ օլարագ վերիլմիշ։

Էկէր պու 2430000 լիրա, պանքերլերէ ահվալը հարպկիյէտէն նաչի սէնէ իսպթիտալերինէ, օ պանքերլերտէն ալընան ագչէյէ մահսուսպէն վերիլմիշ իսէ պուրասը պիր տէրէճէյէ գատար պէրիիւլ իթթիրազ տըր։ Անճագ թահգիգաթէ կէօրէ, պանքերլերտէն ումուվագաթ օլարագ ալընան իսթիդրազ 1250000 լիրա օլուպ, պու բարա իլէ վերիլէն բարա պէյնինտէ 1 180000 լիրա ֆազլա կէօրիւլտիւյինէ նազարէն պանքերլերին պիր գաչ սէնէ էվվելերի վերմիշ օլատուգլարը իսթիգրազլարա վերիլմիշ օլտուղունա շիւպհէ պրագբյօր. պինայէն ալէյհ աթիտէքի իչ մատտէյէ տըզդգաթ օլունմասընը բէճա էտերիմ։

1. Ումում գուբօնլարընն վերիլմէմէսի գարարլաշտըրըլմըշ վէ իրատէսի տաբի զուհուր իթմիշ իքէն պունա մուղայիր օլարագ քիւլլիւ ագչէնին պանքերլերէ վերիլմէսի։

2. Հանրի Մարթինի վէ Վէնչէսթէր թիւֆէնքլերինին գօլան վէ գուրշունլարընն իմալի իչին Եւրօբատան պիր ֆիշէնք մաքինասը ճէպպ օլունաճագ վէ պունուն պէտէլի օլան 52,000 լիրա այ պէ այ 5000 լիրա թէտիյէսիյլէ էօտէնէճէք. քտի։ Պունուն իչին կէչէն սէնէտէն պէրու նի՞չին պիր ագճէ թէսլիմ վէ մաքինա ճէպպ օլունմամըշ։

3. Պիր իսթիդրազ ագտը իչին Մալիյէ միւսթէշարը Զիւհտի պէյ Լօնտրաեա կէօնտէրիլմիշ իտի։ Խազինէ մաքինա իչին 52,000 լիրա վերէմէմիշ իսէ նիչին պանքերլերէ 1,182,000 լիրա ֆազլա վերիլմիշ։ Զիւհտի ազէյ կիւճ հալ իլէ խութիգրազտան 80,000 լիրալըգ պիր ավանսա մուվաֆֆագ օլտուղու վէ 1,180,000 լիրանընն տաբի քէնտի էմրիյլէ վերիլմիշ օլմասը բիվայէթինէ պագբլըը իսէ, էլիմիզտէ բարայը լուզումսուզ եէրէ վերիպ տէ 800,000 լիրա իչին Լօնտրաեա մեմուր կէօնտերիլմէսինէ սէպէպ նէ՞ տիր։

Մալիյէ նազբրը. — Ֆայիզլէր իլէ մաքինա հագգընտա օլան սիւալլերի անլատըմ, օնլարընն ճէվապընը վերէյիմ՞տէ, Զիւհտի էֆէնտինին Լօնտրայա կէօնտերիլտիյինէ տայիր օլան սուալի անլամատըզբմտան օնու սոնրա իյզահ իտէլիմ։

Տույունու զայրը մունթազամաեա պիւտճէ գանունունուն 8 ինճի մատտէսի մուճիպինճէ, թէէտիյէսինէ գարար վերիլէն 2,400,000 եիզլիք գայմէտէն 470,000 վերիլմիշ տիր. պուտա 235000 լիրալըգ պօրճա մահսուպ օլունմուշ տուր։ Պուտա մէճլիսի ումումինին գարարը վէճհիլէ եաբբլան գանուն մուճիպինճէ տիր։

Ֆիշէնք մաքինասը պէտէլինէ կէլինճէ պունուն գօնթրաթօսու խայլը էվվէլ եաբբլմըշ օլտուղու հալտէ Մալիյէ նազարէթինէ նասպ օլունտուղում 21 քեանունի սանի 1292 կիւնիւնտէն պիր մահ սոնրա մէզքիւր մաքինանին պէտէլինէ կէլինճէ քեամիլէն վերիմ. լաքին պէտէլի բէչին վերիլիրսէ մաքինանընն պէչ այտան սոնրա վերիմէսի գօնթրաթո ահքեամընտան իտիկինտէն իչին էհէմմիյէթի իչին թագսիրատէն սարֆը նազար իլէ բէչինէն իթա էյլէտիմ։

Զիւհտի էֆէնտի մէսէլէսինի անլամատըմ իսէ տէ Զիւհտի էֆէնտինին նէ եաբտըը պէյնիմզտէ թէսթթը օլունան թէլէկրաֆլարընն միթալաասընտան անլաշըլտըղընտան, պունուն տախի մէճլիսի խաֆիտէ կէօրիւլմէսինի պէյան իտերիմ։

Բէիս էֆէնտի. — Բաչա հաղբէթլերինին վերտիյի իզահաթ քեաֆի՞ մի տիր։

Տավիշօն էֆ. — Պէնճէ տէյիլ տիր։

Բէիս էֆէնտի. — Էքսէրիյէթ նէ տէյօր.

Պիր մէպուս. — Աճապա պու մաքինա կէլմէմիշ մի տիր։

Բէիս էֆէնտի. — Պունա տայիր պիր վարագա վերիլսին մահալինտէն սուալ իտերիզ։

Պունուն իւզերինէ տիւնքի վիւքելա պէրապէր օլաճագ մէճլիս հագգընտա, ազալարընն չիւպէլերտէ միւզաքերէ իթմէլերի մինասիպ կէօրիւլտիյինտէն մէճլիս տաղբլտը։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ՂԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

28 Քեանունի էվվել.

Էսհ. ում. տիւն ագչ. գաբ.			9–38
Պու սապահ			9–39
Խութիգ. 65 (Մաթթօն)	6	% Ֆ.	44–
» 65 »	6	% Ֆ.	44–
» 69 (Բինար)	6		41–50
» 72 (Պօն տիւ թրէզօր)		Լ.	15–50
» 73	6	% Ֆ	40–50
Բումելի չըմէնտրֆէր	3	%	27–50

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ. տան	Ղրշ. Փր.
Պէնեղ մէճիտիյէ ֆարգը	106–28
Մէթալիք »	122–
Ղայմէ »	249–
Պագբր »	186–
Ինկիլիզ լիրասը	109–
Ֆրանսըզ ալթունու	86–25
Բօլ	88–20
Գրբրմից ալթունու	51–

ՄՈՒՀԻՄ ԻԼԱՆ

Թէաթրօ օյունճուլուղու սէնաաթընա արզու իտէն կերէք գատրն վէ կերէք երքէք հեր քիմ օլուր իսէ օլսուն, պունտան պէօյլէ Օսմանը թէաթրօսունա գապուլ օլունաճաղընտան, վէ գապուլ օլունանլարա իգթիտարլարընա կէօրէ պիրեր մըգտար այլըգ տա վերիլէճէյինտէն, պունա արզուքէշ օլանլարընն, հեր կիւն կէտիկ բաչատա քեային Օսմանը թէաթրօսունա միւրաճաաթ իլէ, սահիպի իմզա իլէ պիզգաթ կէօրիւմէլերի իգթիդա իտէճէյի իսթար օլունուր։ Ց. ԿԻՒԼԵԱՆ

21 Քեան. էվ.

ԻԼԱՆԱԹ

Մօտիսթրալըգ սէնաաթընտա մէհարէթի միւսելլէմէսի տերքեար օլան Մատամ Թօսպաթեան, պու տէֆա պաղը թէվէճճիւհլերինի գազանմըշ օլտուղու միւշթերիլերինին թէչվիդիյլէ Սթամպօլտա Գօսգա ճատտէսինտէ ճէվտէթ բաչանընն գօնաղը ալթընտա 68 նօմէրօլու մաղազայը քիրալայըպ, գատընլարա մախսուս հեր նէվ ֆիստան վէ էլպիսէյի սայիրէ պիչիպ տիքտիյինի վէ քեզա շաբգալարընն բէք ալասընը վէ էրքէքլերէ մախսուս ֆէվգէլ ատէ ֆրէնք կէօմլէքլերի տիքտիյինի, բազպէթլու էհալիյէ իլան իտեր։

ԳԱԶԱՄԻԱ

Վէ

ԹԻՒՐՔՃԷ ՄՈՒԽԹԱՄԱՐ

ՕՐԱՑՈՑ

1878

ՍԷՆԷՑԻ ԻՍԱՎԻՑԷՑԷ ՄԱԽՍՈՒՍ

Սաթբլբը Զագմագճըլար եօգուշունտա Գավաֆեան Յովսէփ աղանը քիթապխանէսինտէ վէ սայիր քիթապճը տիւքքեանլարընտա։

Ֆիյ 100 փարայ

Թիւրք վէ Ֆրանսըզ վէ Էրմէնի վէ Ինկիլիզ վէ Իթալիան լիսանլարընտա պիրպիրինէ էվրագբ էսմիյէ վէ զայրը ըսմիյէ վէ թերճէմէ իթթիրմէք վէ պուլիսան-լարտան իսթիտա, վէ բրօթէսթօ վէ սայիրէ եազտըրմագ արզու իտէնլերին Սթամպօլտա Քիւրքճիւխանընտա քեային 7 նումերօտա զազէթամըզին իտարէխանէսինէ միւրաճաաթ իթթիքլերի հալտէ, քէմալի տըզդգաթ վէ սիւրաթ, վէ խուսուսի իլէ էհվէն ֆիյաթլէ իշլերի կէօրիւլէճէյի իլան օլունուր։

—

ԳՐԱԿԱՆ ՓՈՐՁԵՐ

Տաղեր, Ճառեր, Առաճներ Նամակներ, Գրագատուռմներ, Արգոսի խոհերը։

Գին 15 ղրուշ

—

ԱԶԳԱՑԻՆ

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Վարժապետական ժողովի մէջ խօսուած ճառեր

Գին մի ոսասնց թղթադրամ

Այս երկու գիրքերու հեղինակը, Պ. Մինաս Զերազ, իւր ազատ գաղափարները ազգին մէջ ծաւալելու համար, ապագրական ծախքէն պակաս գին դրած է վերոյիշեալ գործերուն։ Կը հրաւիրեմք ժողովուրդը օգուտ քաղել այս առիթէն։

Կը ծախուին ամէն գրավաճառաց քով։

—

ԹՈՐՈՍ ԼԷՕՆԻ

ԳՐԵՑ

ՄԵՐԵԱՆՑ

Սոյն գէղեցկահիւս վիպասանութենէն՝ որոց պատմական աղբիւրը Ռուբինեան հարստութենէն առնուած է, և որ Քրիստոսի 1145 թուականին Հայոց Կիլիկիոյ մէջ վերստին ձեռք բերած իշխանական մեծութեան ճշդիբգատիպ պատկերն է, ամէն հայ պէտք է փութայ մի օրինակ ունենալ։

Կը ծախուի ամէն հայ գրավաճառաց քով։

Գին 2 ֆրանք։

—

Ղազէթամըզին Պէյօղլունտա Պէօյուք ճատտէսի քեային թիւթիւնճիու տիւքքեանլարընն քեաֆֆէսինտէ, Ստամպօլ վէ Գալաթա սաթբըլարընտա, վէ Օրթաքէօյ վէ Պէշիկթաշ Բօսֆոր խտարէխանէլերինտէ վէ Պէօյիւք տէրէտէ թիւթիւնճիու Կոմիտաս վէ ֆէսճի Անտոն աղալարընն տիւքքեանլարընտա վէ Պաղչէ-գաբուսունտա սուճու Պօղոս աղանընն տիւքքեանընտա սաթըլմագտա օլտուղու վէ ֆիյաթը 1 ղրուշլուգ գայմէ ագճէ օլտուղու խասսէթէն իլան օլունուր։

ՄԻԻՏԻՐԻ ՂԱԶԷԹԱ
Ա. Ա.

ՄԱԹԳԱՍԳԸ Ց. ԳԱՎԱՖԵԱՆ
Մթանպօլտա Գիւրքմիր խանը Ն. 26